

Nová zpráva IPCC stále považuje cíl Pařížské dohody za dosažitelný, z klimatu se ale musí stát prioritní téma světové politiky

Tisková zpráva

PRAHA, 9. srpna 2021 - Cíl Pařížské dohody udržet zvýšení průměrné globální teploty do konce století pod 2 °C a co nejlíže k hodnotě 1,5 °C je podle nové zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) stále ještě reálný. Předpokladem je ale rychlé snížení emisí v souladu s návrhy Zvláštní zprávy k oteplení o 1,5 °C z roku 2018. Ve té IPCC varuje, že **podmínkou dosažení cílů Pařížské dohody je omezení celosvětových emisí o polovinu do roku 2030 a dále na tzv. čistou nulu do roku 2050**. To je ale v příkrém rozporu s aktuálním vývojem. Uhlíkový rozpočet, který má lidstvo podle závěrů IPCC od 1. ledna 2020 ještě k dispozici, činí 400 miliard tun CO₂. Právě tolik CO₂ lze ještě vypustit do atmosféry, abychom zajistili 67% pravděpodobnost, že se průměrná globální teplota nezvýší do konce tohoto století o víc než o 1,5 °C. Bez výrazného omezení současných emisí ale lidstvo zbývající uhlíkový rozpočet spotřebuje už kolem roku 2030.

Zmiňuje to právě zveřejněná **první část 6. hodnotící zprávy Mezivládního panelu OSN pro změnu klimatu** ([The Sixth IPCC Assessment Report, AR6](#)): Fyzikální základy pracovní skupiny I ([The Physical Science Basis of the Working Group I](#)). AR6 IPCC vyjde postupně ve čtyřech částech. Po dnes zveřejněné první části vyjde část druhá a třetí v únoru, resp. březnu 2022. Druhá část se bude věnovat adaptacím, dopadům a zranitelnosti a část třetí mitigaci (zmírňování) změny klimatu. Čtvrtou část tvoří tzv. Souhrnná zpráva (*Synthesis Report*), vydána bude v září 2022.

Zpráva pracovní skupiny I - Fyzikální základy byla dnes zveřejněna v Ženevě. Podílelo se na ní 234 autorů (z toho asi 1/3 nových, 72 % mužů a 59 % autorů z rozvinutých států), obsahuje víc než 14 tisíc citací a v průběhu její přípravy bylo vzneseno celkem 78 007 připomínek expertů a zástupců vlád. [1]

V Praze byla zpráva IPCC představena na tiskové konferenci, kterou společně připravily Komise pro životní prostředí AV ČR, Centrum pro otázky životního prostředí UK, Informační centrum OSN v Praze a Učená společnost ČR. Hlavní závěry zprávy prezentoval zástupce Česka v IPCC **Radim Tolasz z ČHMÚ**, svůj úhel pohledu k uvedeným závěrům představili klimatolog **Pavel Zahradníček z CzechGlobe** - Ústavu pro výzkum globální změny AV ČR, ekoložka **Marie Šabacká z Centra polární ekologie JČU** a **Ondráš Příbyla z projektu Fakta o klimatu**. Moderátorkou tiskové konference byla známá meteoroložka a redaktorka České televize **Taťána Míková**.

IPCC ve zprávě potvrzuje, že probíhající změna klimatu i široké spektrum extrémů počasí jsou **důsledkem lidské činnosti**. Konkretizuje různé scénáře budoucího vývoje. Oproti předchozí Páté hodnotící zprávě IPCC (AR5) z roku 2013 se detailněji věnuje projevům klimatické změny na regionální úrovni.

Některé zásadní a negativní dlouhodobé změny už podle IPCC nelze ovlivnit. Bez ohledu na to, jaká opatření v následujících letech přijmeme, **budou i nadále tát ledovce, pokračovat acidifikace oceánů**

a stoupat hladina světového oceánu. Do roku 2100 se zvýší nejméně o 28 cm. Další důležitou skutečností je, že klimatických cílů už nelze dosáhnout bez přísné ochrany a regenerace přírodních ekosystémů.

Nová zpráva IPCC vychází čtvrt roku před 26. konferencí OSN o klimatu (COP26) ve skotském Glasgow. Cílem COP26 (*Conference of Parties*) je **ohlášení nových a zpřísněných národních klimatických závazků** (*Nationally Determined Commitments, NDCs*) jednotlivých zemí ve srovnání s původními závazky, jež si státy stanovily v rámci přijetí Pařížské dohody. Současné závazky směřují svět k oteplení o 2,4 °C. [2] Podmínkou dosažení klimatických cílů je **bezodkladná a intenzivní spolupráce na globální úrovni**. Každá desetina stupně, o kterou se konečné oteplení podaří či nepodaří snížit, bude mít pro budoucnost lidské civilizace na Zemi zásadní význam.

Radim Šrám, předseda Komise pro životní prostředí Akademie věd ČR, řekl: *"IPCC potvrzuje, že klimatická změna postupuje kvůli lidské činnosti velmi rychle. Pokud budeme jen přihlížet, poneseme vážné důsledky i v dopadech na zdraví lidí."*

Radim Tolasz, klimatolog ČHMÚ a zástupce České republiky v IPCC, uvádí: *"Atmosféra, oceány, řeky, lesy, pole, ale i člověk jsou součástí probíhající změny klimatu. Ale jen člověk může své chování vědomě změnit a klimatu tak pomoci."*

Taťána Míková z České televize uvádí: *"Změna klimatu neohrožuje naši planetu, ta už se v historii vypořádala se spoustou pohrom od pádu meteorů až po obrovské výbuchy sopek. Vždycky na to doplatili hlavně její obyvatelé: lidé, dinosauři... Se změnou klimatu je to stejné."*

Pavel Zahradníček, klimatolog CzechGlobe: *"Klimatická změna je bezesporu největší environmentální hrozba současnosti, ale je to také velká technologická příležitost."*

Jitka Martínková z Klimatické koalice řekla: *"Projevy klimatické krize vidíme ve světě čím dál častěji. Nová zpráva IPCC je důrazným varováním vědců, že náš uhlíkový rozpočet i prostor k řešení se rychle ztenčují. Teď potřebujeme bezodkladnou politickou reakci, která svět nasměruje k dosažení cíle Pařížské dohody. Odvážná a náročná řešení mohou být nakonec výhodnější než další otálení."*

Michal Broža, vedoucí kanceláře OSN pro Česko: *"Jedním z hlavních cílů OSN pro letošní rok je vytvoření globální koalice pro uhlíkovou neutralitu. Šéf Spojených národů Guterres vyzval politické lídry, aby do jejího dosažení vyhlásili ve svých státech stav klimatické nouze."*

O IPCC

Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) je orgán OSN pro hodnocení vědeckého poznání o změně klimatu. V roce 1988 ho společně založily Světová meteorologická organizace (WMO) a Program OSN pro životní prostředí (UNEP). Cílem činnosti IPCC je poskytovat vládám vědecké informace, které mohou využívat při tvorbě klimatických politik. Zprávy IPCC jsou klíčovými dokumenty pro mezinárodní klimatická vyjednávání. IPCC je organizace, kterou tvoří vlády členských států OSN nebo Světové meteorologické organizace. V současné době má 195 členů. Do práce IPCC se zapojují tisíce vědců a expertů. Do vypracování hodnotících zpráv IPCC přispívají vědci na dobrovolné bázi, vyhodnocují tisíce výzkumných prací, které jsou každoročně publikovány a zpracovávají na jejich základě obsáhlé

souhrnné zprávy současného poznání o příčinách, dopadech a budoucích rizicích klimatické změny i jak adaptace a mitigace (zmírňování) mohou snížit tato rizika. Základem hodnotícího procesu IPCC je otevřené a transparentní hodnocení vědeckého poznání ze strany expertů a zástupců vlád z celého světa tak, aby byla zajištěna objektivita a diverzita pohledů a expertízy. Prostřednictvím hodnotících zpráv odhaluje IPCC, kde existuje vědecká shoda a kde je potřeba dalšího výzkumu. Vlastní výzkum IPCC neprovádí. **Více o IPCC:** www.ipcc.ch/about/

Zprávy IPCC: [více zde](#)

Šestá hodnotící zpráva (AR6): [více zde](#)

AR6 Fact Sheet IPCC: [více zde](#)

Celá zpráva WG I AR6 (Fyzikální základy): [více zde](#)

Kontakty

Tisková konference v Praze (panelisté):

Radim Tolasz, Český hydrometeorologický ústav, radim.tolasz@chmi.cz, 724 178 146

Marie Šabacká, Centrum polární ekologie JČU, sabacka.marie@gmail.com, 387 776 313

Pavel Zahradníček, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, zahradnicek.p@czechglobe.cz, 775 417 215

Ondráš Příbyla, Fakta o klimatu, ondras.pribyla@faktaoklimatu.cz, 775 988 882

Tatána Míková, redakce počasí České televize, Tatana.Mikova@ceskatelevize.cz

Zástupci pořadatelských organizací:

Radim Šrám, Komise pro životní prostředí Akademie věd ČR, radim.sram@iem.cas.cz, tel. 724 185 002

Michal Broža, kancelář OSN v Praze, broza@un.org, tel. 724 020 611

Jitka Martínková, Klimatická koalice, jitka.martinkova@klimatickakoalice.cz, 728 399 452

Pavel Jungwirth, Učená společnost České republiky, pavel.jungwirth@uochb.cas.cz, tel. 220 183 184

Bedřich Moldan, Centrum pro otázky životního prostředí UK, bedrich.moldan@czp.cuni.cz, tel. 603 114 338

Poznámky:

[1] Zdroj: IPCC

[2] Zdroj: [Climate Action Tracker](#)